

Mecliste münakaşa havası

Dedikodu ve fısıltı, umumî hayattaki emniyeti
kemiren bir zehirdir.
Panzehiri de aydınlık ve hakikattir.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Millî Korunma Kanununun
tadilleri vesilesiyle Büyük
Millet Meclisinde mühim müzake-
reler oldu. Başvekil Doktor Refik
Saydam, hükümetin iyi niyetini,
azmini ve iradesini ifade eder yol-
da kıymetli sözler söyledi ve hü-
kûmetin bir takım yüksek prensip-
lere titize bağlılığını ve umumî
menfaat kaygısından başka hiç-
bir endişeye yer vermediğini ve
vermeyeceğini çok samimî ve can-
lı bir lisanla ortaya koydu.

Söz alan mebuslarımız da mil-
letin ruhunda yer alan veya yer al-
ması lazım gelen his ve düşünce-
leri açık bir lisanla ifadeye çalış-
tılar. Bu arada bir takım dedikodu-
ları bile millet kürsüsünde tek-
rardan çekimdediler. Çok iyi de
yaptılar. Dedikodu, umumî hayati-
temel olan itimadı kemiren bir
zehirdir. Bunun en tesirli panze-
hiri açık münakaşa yoluyla ka-
ranlıkları aydınlatmaktır.

Gerek Başvekilimizin nutkun-
da ve gerek mebuslarımızın sözle-
rinde hep müsterek vatani gaye-
lerin ifadesi vardır. Esas prensip,
ağırlaşan yükün mümkün ol-
duğu kadar müsvi surette taşı-
ması, örnek mevkiinde bulunanlar-
ın fedakârlık ve feragatte cidden
örnek olmaları ve vatandaşların
sıkıntı ve ıstıraplarını vurgun ve
silesi yapanların da yurt ve mil-
let düşmanı diye muamele görme-
leridir.

Buhran dolayısıyla hepimiz si-
kinti çekiyoruz, bütün iyi niyet-
lere ve çalışmalara rağmen tatbi-
katta kusurlar, noksanlar görüyo-
ruz. Üzülmüyoruz, fakat övünerek
ve sevinerek karşılamamız lazım
gelen bir hakikat vardır ki, o da
hükümetin hiç bir sınıf, zümre ve
şahsı himaye etmediğine, yaranlık
gibi gayretlerle münasahalar gös-
termediğine ve temiz prensiplere
yüzde yüz bağlı olduğuna itimat
edebilmemizdir. Bunu tabii bir
şey diye karşılamak hatadır. İti-
mal inkisaf bakımından en ileri
memleketlerde bile zümre ve ya-
ranlık gayretinin birer suretle işe
karıştığını ve ahab ve yabancı
hakkında ayrı ölçü kullanıldığını
görüyoruz. Niyet ve prensip baki-
mindan yüzde yüz dürüstlük, bir
millet tarafından en büyük bir ni-
met diye karşılanmalı ve kıymeti
bilinmelidir.

Hükümetin ölçüsü bu kadar te-
miz olduğuna göre hiç bir fenai-
ğı, hiç bir yolsuzluğu, hiç bir usul
hatasını örtbas etmek istemesine
sebepten tasavvur edilemez. Tür-
lü türlü zorluklar karşısında bul-
nan bir hükümet, dedikodu ge-
kline menfi ve esasız tenkidlerle
hoşnutsuzluk ve itimatlılık ha-
vası yaratılmasını elbette hoş gö-
remez. Münakaşa hürriyeti, şu
veya bu ferdin ister iyi, ister fena
niyetle aklına geleni söyleyebilme-
si değildir. Bu yolda yitici ten-
kidlere karşı bir hükümetin bu-
ranlı ve çetin bir zamanda umumî
hayatın ahenğini ve ıstıkrarını titi-
zice koruması en tabii bir vazir-
fedir.

Prensiplerin tatbikatta daha iyi
netice verilebilmesi ve hataların dü-
zeltilmesi maksadıyla ve sırf vatani
endişe ile ortaya konan müsbet ve
yapıcı münakaşaları; iyi niyetli
bir hükümet, müsterek memleket
gayelerinin gerçekleştirilmesine an-
cak bir yardım diye memnuniyet-
le karşılar ve teşvik eder. Zaten
iyi niyetine itimat edilmeyen bir
hükümetin hitaben bu tarzda mün-
akaşalar açmak güllüne bir şey-
dir. Boşuna zahmetle girecek buz
üzzerine yazı yazmaya benzer.

Refik Saydam kabinesinin, işle-
ri düzeltmek maksadıyla yapılan ve
az çok etkili mahsulü olan ten-
kidleri iyi karşılaması ve teşvik
etmesi, dürüstlüğü ve geniş gö-
rüşünün en açık bir alametidir.

Vakit vakit Ankara'ya gidip men-
leket işleriyle yakından teması â-
det edindim. Bu ziyaretlerde fir-
sat düştükçe Doktor Saydamdan
ilham istemiye gidiyorum. Her de-
fasında açıkça soruyorum: «Mem-
leket işlerinin açıkça münakaşa-
sını hoş görmekte devam ediyor
musunuz? Buhran dolayısıyla etra-
fımızı çeviren zorluklar fikirleri-
nizde bir değişiklik yaptı mı?»
Memleket hesabına iftiharla söy-
leyebilirim ki, bu sualine daima
müsbet ve teşvik edici yolda ce-
vap aldım.

Çok iyi niyetli hükümetler ta-
(Devamı Sa. 3, Sü. 4 de) —

Reisicümhur İsmet İnönü Devlet Konservatuvarında

Millî Şef gençleri hususî olarak
kabul ve tebrik etti

Ankara, 31 (Telefonla) — Bugün saat 13 buçukta Devlet
Konservatuvarı salonlarında Antigon adlı klasik facia temsil
edilmiştir. Facianın temsilinde Millî Şef İsmet İnönü, Başve-
kil Doktor Refik Saydam, Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, Ve-
kâletler erkânı, edebiyatçılar, gazeteciler hazır bulunmuştur.
Temsilde çok muvaffak olan gençler, halkın olduğu gibi Re-
isicümhurumuzun da iltifatlarına mazhar olmuşlardır.

Temsilden sonra gençleri hususî olarak kabul eden Millî
Şef, memnuniyetlerini beyan etmiş ve gençlerden daha çok
muvaffakiyetler beklediğini söylemiş ve sanat hayatına
daha çok faydalı olmalarını tavsiye etmişlerdir. (B. B.)

Profesör Halide Edip diyor ki:

Zengin kadınlar fakir ve orta
hallilere iyi örnek olmalıdır

Evvelki günlük Meclis müzakerelerinde kadınlarımızın giyimine işlerin-
deki zaafı ve ısrafı hakkında sözler
oldu. Bilhassa millî korunma kanu-
nu tādil edilirken bunun hakkında
siddetli tedbirlere başvurulmasını bi-
le isteyenler eksik olmadı.

Bu mesele hakkında bir muharriri-
miz, kıymetli edip ve profesör Halide
Edibin fikrini sormuş ve muhte-
rem fikir kadını şunları söyle-
miştir:

« Giyinmek iyi bir şeydir. Ben
kadının her zaman güzel giyinmesi-
ne taraftarım, bizim Türk erkekleri
de iyi ve şık giyinirler. Fakat bugün
için bu halin böyle devam etmesini
kimse hoş görmez. Erkeklerin de, ka-
dınların da (Devamı Sa. 3 Sü. 7 de) %

Profesör Halide Edip

Rus - Alman harbi

Timoçenko taarruza geçti

Bu taarruz Harkof'u
tehlikeye koyuyor

Londra, 31 (A.A.) — Rusların
son ileri hareketi şimdi Dinyepetrovsk'i tehdit etmektedir.
Ukranyaya doğru yapılan taz-
vik sureteli ehemmiyeti pek bü-
yük bir simendiifer iltisak noktası
olan Novoyva Toporoş'u tehlikeye
koymaktadır. Bu bölgenin merke-
zinde Mareşal Timoçenko tarafın-
dan yapılan taarruz Almanları bü-
yük bir endişeye sevk etmektedir.
Filhakika bu taarruz yalnız
Harkof'u tehlikeye koymakla ka-
lamakta, Azak denizi uzunlu-
ğunda bulunan bütün mihver kı-
taları için bir tehdit teşkil etmek-
tedir.

Bu bölgenin diğer kesimlerinde
ve bilhassa Kırım'da şiddetli mu-
harebeler cereyan etmektedir.

Almanlar Dayanıyor

Berlin, 31 (A.A.) — Alman ordula-
rı başkumandanlığının tebliği:
Doğu cephesinin birçok yerlerinde
Alman, İtalyan, Rumen ve Slovak
kuvvetleri düşmanın mevzî taarruz-
larını püsürtmüşler ve yeniden ağır
zayıf vermişlerdir. Bundan başka
hücum kıt'aları taarruza geçmiş ve
Sovyet kuvvetlerine ağır darbeler in-
dirmişler. Bu münasebetle düşmanın
(Devamı: Sa. 3, Sü. 6 da) —

Şimalî Afrika harbi

İngilizler kuvvetlerini topluyorlar

Rommel orduları
İngilizleri geri
atmağa çalışıyor

Londra, 31 (A.A.) — Haber alın-
dığına göre General Auchinleck,
Rommel'e yeni bir darbe indirmek
maksadıyla kuvvetlerini toplamağa
çalışıyor. Diğer taraftan yeni kıta-
lar gönderildiği gibi ileri bölgelerde
birçok harp malzemesi ile yiyecek
maddeler de yığılmıştır.

Berlin, 31 (A.A.) — Yarı resmi
bir kaynaktan bildirildiğine göre,
Alman ve İtalyan birlikleri, İngiliz
kuvvetlerini Libya cephesinin doğu-
suna çekilmeğe icbara çalışmaktadır.

Berlin, 31 (A.A.) — D. N. B. :
Bingazinin zaptı Libya'da askeri
vaziyeti tamamen değiştirmiştir.
Şimdi bütün Afrika harbi mihver
devletlerinin lehinde bir cereyan al-
mıştır.

Kızıldudunun yeni silâhı

Londra, 31 (A.A.) — Kızıldudu en
kalm zırlıları delmek kabiliyetinde
olan yeni tipte tank topları ile teçhiz
edilmek üzere. Bu topların Alman
tanklarında büyük tahribat husule
getireceği ümit edilmektedir.

Singapur harbi başladı

İngilizler Malezyayı
terkederek
Kale'ye çekildiler

100 bin kişilik Japon
ordusu Singapur'a
yürüyor

Singapur, 31 (A.A.) — İngiliz teb-
liği: Evvelce hazırlanmış plana göre
dün gece Cenebi Johor'da kuvvetle-
rimiz Singapur adasına çekilmiştir.
Düşman bu hareketi güçleştirmek
için gayretler sarfetmiştir. Johor şo-
sesi muvaffakiyetle kapatılmıştır.
Deniz ve hava kuvvetleri bu hareket-
lerde işbirliği yapmıştır. Malezya
meydan muharebesi bitmiş ve Sin-
gapur muharebesi başlamıştır. Kıta-
larımız iki ay kadar bir müddet ha-
vada büyük bir üstünlüğe ve denizde
hareket serbestliğine malik bulunan
bir düşmanla Malezyada çarpışmış-
tır. Düşmana kayıplar verdiğimiz ve
zaman kazanmak vazifemiz, müttelik
kuvvetlerin Uzak Şark mücadelesine
toplamlarını mümkün kılacaktır.
Bugün adamızda muhasara altında
mukavemet ediyoruz. Vazifemiz yar-
dım gelinceye kadar bu kaleyi muha-
faz etmek. Yardım muhakkak
gelecektir. Bizler bu vazifeyi yapma-
ğa azmettik. Kalede bulunan her er-
kek ve her kadının faal yardımını ist-
iyoruz. Herkes için yapılacak iş
vardır. Kalemize ayak basabilecek
düşman derhal yok etmek lazımdır.
Kalemizin içindeki düşman merha-
metsizce koparılıp atılmalıdır. Düş-
mülden söz söylememeli ve şayia-
lar çıkarmamalıdır. Vazifemiz açıktır.
Azimle ve sebatla kazanacağız.

Amsterdam, 31 (A.A.) — D. N. B.:
Singapur vaziyeti hakkında Londra
radyosunun bildirdiğine göre 100.000
kişilik bir Japon ordusu Johor Bah-
ru üzerine yürümektedir. Bu ordu
daha şimdiden Singapuru giden ben-
de hâkimdir. Bu bölgede yedi gün-
denberi Japonlar gittikçe artan bir
şiddetle çarpışmaktadır.

(Devamı Sa. 3, Sü. 5 de) —

Mac Arthur teslim olmuyor

Filipin adaları müdafii
Japonların teslim olma
tekifini reddetti

Vaşiington, 31 (A.A.) — Filipinler-
deki Japon başkumandanının General
Mac Arthur'a teslim olmasını ve boş
yere Amerikan kanı dökülmesini
teklif ettiği Harbiye Nezaretinin bir
tebliğinde kaydedilmektedir. General
Mac Arthur Japon tayyareleri tara-
fından Amerikan hatlarına atılan bu
mesajı nazarı itibara almamıştır.
Mesajda Generalin emsalsiz cesareti
sena edilmeğe ve «Şeref ve namusu-
nuza kurtardınız» denilmektedir.

Uç Vekilimizin beyanatı

Ticaret, Maliye ve İktisat Vekilleri Mecliste suallere cevap verdiler

Mecliste Beyanatta bulunan Ticaret
Vekili Mümtaz Okmen

Maliye Vekili dedi ki:

Vatandaşların altını yüksek fiyatla
almaları kendi aleyhlerinedir.

Ticaret Vekili dedi ki:

İstanbulda 700 - 800 bin nüfus
olduğu halde 1,200.000 ekmeğe kar-
nesi dağıldığı yalandır, Bilâkis günde
75 bin kilo tasar.uf ediliyor

İktisat Vekili dedi ki:

Kömür yokluğu kömür istihsalinin
ve naklinin güçlüğünden ileri gel-
mektedir.

Limandaki bütün motörlere nakil mükellefiyeti kondu

Vali, mahrukat darlığının doğru olduğunu
söylüyor ve sebeplerini anlatıyor

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar

Ruzvelt'in doğum yıldönü- mü nutku

Bu harbi kazana-
cağımdan emin
bulunuyorum

Vaşiington, 31 (A.A.) — Doğu-
munun yıldönümü münasebetiyle
Amerikan millete hitaben rad-
yoda bir nutuk söyleyen Roose-
velt bilhassa demiştir ki:
« İstikbale tam bir emniyetle
bakıyoruz. Bu harbi kazana-
cağımdan emin bulunuyorum. Bu
terakki ve insanlığın tahribi
için değil emniyetini temin için
sarfettiğimiz gayretlerin hakiki
muvaffakiyetini getiren bir sulha
kavuşacağımızdan tamamen emin
bulunuyorum.

Roosevelt, şöyle devam etmiş-
tir:

« Şimdi hepimiz yalnız torun-
larımızın olan istikbal için çalış-
mak, mücadele etmek ve ölmekle
meşgûlüz. Harp zamanında hris-
tiyanlığın ve demokrasinin eski
ideallerini hâlâ muhafaza eden
milletler torpiller, toplar ve bom-
balarla hiç münasebeti olmayan bir
sahada insanlığa yardıma devam
etmektedirler. Bu hal istikbale ta-
mamile güvendiğimizizi gösteriyor.
Düşmanlarımız herhalde şimdi ne-
ler cereyan ettini ve harbin ce-
tin vazifeleri arasında küçük ço-
cukların davasıyla meşgul olma-
ya vakit bulduğumuzu merakla soru-
yorlar.

Roosevelt, bu sene toplanan ia-
nelerin büyük bir kısmının ço-
cuk felcine uğrayan çocuklara, as-
ker ve bahriyelilerin çocuklarına
tahsis edileceğini bildirmiştir.

Havaların gerek devamı bir
surette bozuk gitmesi ve gerekse
nakil vasıtası yokluğu dolayısıyla
sehre odun ve kömür getirileme-
mesi yüzünden mahrukat darlığı
bir dert haline almıştır.

İstanbul Belediyesi bu derdin
halli için çalışmakta ve her türlü
careye başvurmaktadır. Bu husus-
ta dün kendisine görüşen bir ar-
kadasımıza Vali ve Belediye Reisi
doktor Lütfi Kırdar şu beyanatta
bulunmuştur:

« Şehirimizdeki mahrukat dar-
lığı maalesef doğrudur. Bir kısım
vatandaşların bu yüzden uğradık-
ları müşkülâtı biliyor, yakından
takip ediyor ve elimizdeki bütün
imkânlardan istifade ederek ted-
birler almakta devam ediyoruz.

Mahrukat mevzuu üzerinde baş-
lıca üç madde ile yani kok, man-
gal kömürü ve odun işiyle ayrı
ayrı ve ehemmiyetle meşgûlüz. Ve
bunlardan herbirisi hakkında ve-
receğim malumat ümit ederim ki
vaziyeti tenvir edecektir.

Üç nevi kömür sarfedilmektedir.
Karabük, Sömük ve Gazhane
kocları. Şehrin senelik ihtiyacı
normal olarak 70 - 75 bin tondur.
Geçen sene mayıs nihayetine ka-
dar 74 bin ton kömür sarfedilmiş-
ti.

Bu sene sarfölan kömür mik-
tarı 83 bin tona baliğ olmuştur.
Halbuki önümüzde daha kıs ay'a-
rı mevcuttur. Belki ihtiyaç bu se-
ne 100 bin tona karşılanabilecek-
tir.

Bu mesele bilirsiniz ki daha zi-
yade kömür havzasına ait bir iş-
tir. Fevkalâde ahvalın ıcap ettir-
diği tedbirleri hükümetimiz ehem-
miyet almakta ve ihtiyaçları pey-
derpe ve imkân nisbette karşı-
lanmaktadır.

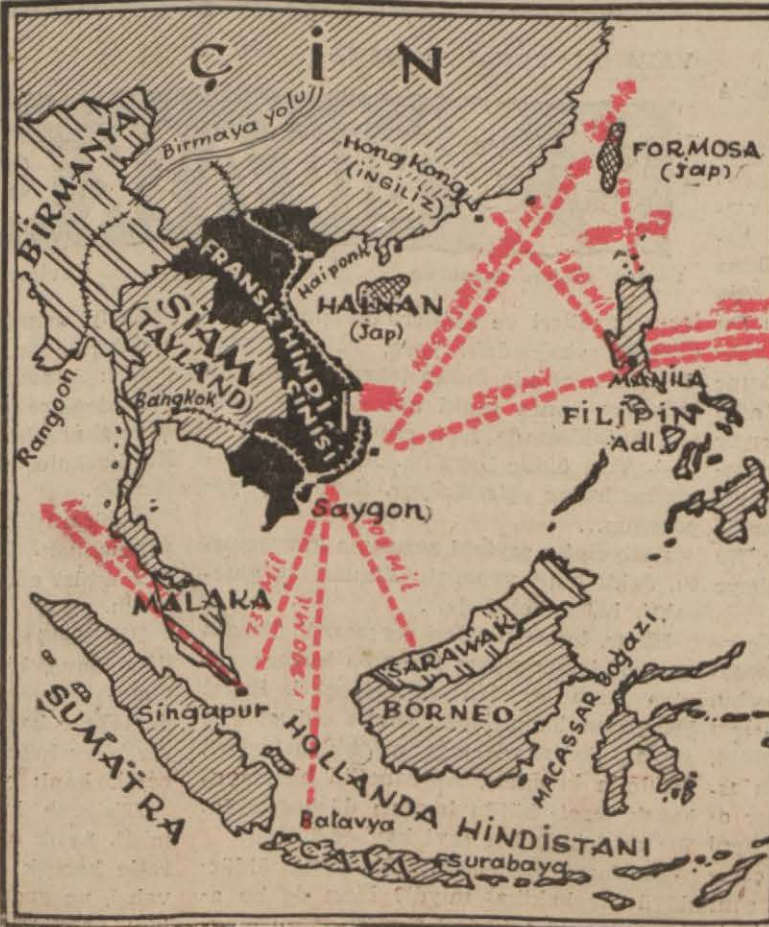
Mangel kömürüne gelince: Be-
lediye, bu mesele üzerinde daha
büyük bir ehemmiyetle meşgûl-
dür.

Şehrin senelik ihtiyacı 45 - 50
(Devamı Sa. 3, Sü. 5 de) —

Dünyanın en büyük tahsisatı

Bu para ile Amerika
25 bin tayyare
yapacak

Vaşiington, 31 (A.A.) — Parlamen-
to krediler encümeni bahriye için a-
çılan 26 milyar 435 milyon 265.474
dolarlık tahsisatı kabul etmiştir. Bu
kredi şimdiki: kadar Amerika kon-
gresi tarihinde kabul edilmiş olan en
yüksek miktardır. Bu para takriben,
25 bin deniz tayyaresi yapmasına
tahsis edilecektir.

Uzak Şarkta cereyan eden şiddetli mücadele sahası gittikçe genişlemek-
tedir. Buradaki mesafelerin büyüklüğü mücadelenin azametini gösteriyor.

